

Spelfot

Smålandsringen - Medlemsblad för Smålands
spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

mel...

Jesper

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Folkdansringen Småland-Öland 2020

Adress: c/o Emma Karlsson, Vittaryd Kronogård 2, 578 91 Aneby, 070-445 24 40, emka6610@gmail.com

E-post: smaland@folkdansringen.se

Hemsida: www.folkdansringen.se/smaland

Styrelse och ledamöter

Ordförande: Michael Lindberg, Drättingegård 1, 363 91 Braås, 070-790 59 30, ml.lindberg@icloud.com

Vice ordförande: Emma Karlsson, Vittaryd Kronogård 2, 578 91 Aneby, 070-445 24 40, emka6610@gmail.com

Kassör: Mats Gerebrink, Gerekulla, 574 76 Korsberga, 0383-840-84. 070 572 32 73 gerekulla@gmail.com

Sekreterare: Irma Erlandsson, Vändstigen 6, 382 37 Nybro, 076-832 40 12, irma637n@gmail.com

Ledamöter: Sven-Erik Arvidsson, Nygatan 9, 566 32 Habo, 070-525 96 49, se.arvidsson@gmail.com

Marie-Charlotte Olofsson, Tunvägen 3, 352 49 Växjö, 070-606 54 70, mch.olofsson@gmail.com

Monica Björk, Markustorp 140, 382 93 Nybro, 070-363 04 10, monicabjork54@gmail.com

Administrativt utskott: Michael Lindberg, Mats Gerebrink, Irma Erlandsson

Dans och musik, barn och ungdom: Emma Karlsson, Michael Lindberg,

Dräkt: Marie-Charlotte Olofsson

Slöjd: Sven-Erik Arvidsson

Hemsida: Emma Karlsson, Olle Andersson

Spelfot: Emma Karlsson, Irma Erlandsson,

Medlemsregister: Irma Erlandsson

Fadderverksamhet: Emma Karlsson, Marie-Charlotte Olofsson, Michael Lindberg, Monika Björk, Sven-Erik Arvidsson.

Korrökommittén: Olle Andersson, Michael Lindberg, Gustav Nilsson

Ansvarig utgivare Spelfot: Emma Karlsson

Revisorer: Lisbeth Davidsson, Uddabo 246, 382 92 Nybro, 0480-520 61, lisbeth.davidsson@hotmail.se

Åke Johansson, Kyranders gata 6, 594 31 Gamleby, 0493 530 07, ake-johansson@telia.com

Revisorssuppleanter: Jan Målberg, Varvsgatan 6, 392 30 Kalmar, 0480-214 04, jan.malberg@swipnet.se

Karl-Olof Carlsson, Furulundsvägen 8, 380 42 Målarås, 0481-311 30, eivorgothoskarsson@gmail.com

Dräktråd

F-län:

Irène Lindström, Karbingatan 16, 554 53 Jönköping, 036-16 48 77, 070-494 85 38 irene.lindstrom@hotmail.com

Irma Edstrand, Kullagatan 20, 541 46 Huskvarna, 036-502 01, 070-360 60 30 irma.edstrand@hotmail.com

G-län:

Elsabet Johansson, Hantverkargatan 3, 342 36 Ljungby, 0372-624 61, 070 403 86 18, sejoson@hotmail.com

H-län:

Mary Bjerstedt, Resebövägen 26, Rismåla, 382 93 Nybro, 0481-151 49, mary.bjerstedt@telia.com

Irène Nilsson, Höststigen 2, 380 52 Timmernabben, 0499-241 45, laillaalice@hotmail.com

Valberedning:

Östra Njudungs folkdanslag:

Ulla Nordholm, Gerekulla, 574 76 Korsberga, 070-628 49 64, u.nordholm@live.se

Thor-Erik Rydén, Stenberga 61, Skogshill, 574 97 Vetlanda, 070-554 12 05, thorerik@hotmail.se

Folkdanslaget Varendsgillet:

Ulla Karlsson, Fäbodvägen 6, 352 52 Växjö, 0470-818 35, karlsson_ulla@outlook.com

Gunnar Strååt, Grimvägen 20, 352 55 Växjö, 070-554 72 91, gunnar.straat@gmail.com

Döderhultsviksgillet:

Linnea Barthelmann, Blomstervägen 12, 572 41 Oskarshamn, 0491-107 02, 073-230 12 36 hellenlinnea1@telia.com

Jan Nilsson, Knutsbovägen 2A, 572 40 Oskarshamn, 0491-139 72, 070-526 77 66 jbn08@telia.com

MEDLEMSAVGIFTER 2020

Folkdansringen Småland-Öland:

Medlem över 25 år 100 kr

Medlem upp till 25 år 35 kr

Därtill kommer avgift till lokal förening och Svenska Folkdansringen

DANSEN HAR ALLTID VARIT EN DEL AV MITT LIV!

Det började hemma i köket där mamma och jag dansade så fort tillfälle gavs, jag har nog dansat lika länge som jag har kunnat gå. Min farbror tog med mig på dans till Persmåla hage när jag var 6 år. Han dansade i Pataholms folkdanskille och mostrarna i Alvargrimmans folkdanslag, så dansen ligger i blodet.

45 år har det blivit i Nybro folkdanslag och nästan lika många som ledare, först med barnlag och sedan som vuxenledare. Det har blivit många danssteg genom åren, ofta blev det flera kvällar i veckan med folkdans, kultis eller modern dans.

Dansen har givit många roliga minnen som på resorna till de nordiska vänorterna där många vänskapsband har knutits.

Min man träffade jag genom dansen, han är spelman och det har blivit många resor runt om i Sverige på stämmor och spelträffar. Barnen var alltid med, de brukade somna i ett hörn, dottern säger att hon blir lugn av att lyssna på folkmusik, så de har inte fått så stora men av det.

Den sociala kontakten är viktig, jag ser fram emot att dansen kommer igång igen. För tillfället hittar vi andra vägar att umgås på. Vi har spelat boule, gått tipsrunda, grillat korv bl.a. Vårt fantastiska speligång som vi har förmånen att ha, underhåller ibland, och vi försöker oss på att dansa lite med avstånd. Det är inte lätt, men det blir många skratt.

Dans är roligt, det är bra motion och det ger positiv energi.

Dans är livet!

Monica Björk
Styrelseledamot i
Folkdansringen Småland Öland

Som många säkert märkte kom Spelfot nr. 3 väldigt försenat till brevlådorna. Detta berodde på att tryckeriet under Coronapandemin har korttidspermitterat personal och därmed har längre trycktider. Så länge detta kvarstår är beräknat utgivningsdatum lite mer preliminärt än vanligt. Men, den som väntar på något gott... :)

ÄR DETTA DET NYA NORMALA?

Att inte få träffa vänner och spela några låtar tillsammans eller ens tänka på att våga sig på att resa någonstans. Just när man trodde att det började lägga sig lite så tar covid-19 nya krafttag och kastar sig på nytt över oss. Nåja, det är bara att fortsätta hoppas på bättre tider. De försiktiga spelträffar vi börjat försöka oss på får väl vänta ett tag till antar jag. Och fler spelträffar lär väl bli inställda framöver.

I brist på annat började jag plocka bland mina noter jag samlat på mig genom åren. Har just flyttat och blev då medveten om hur mycket som samlats i bokhyllan och andra ställen. Någon mer som känner igen sig? Kanske det är dags att spela igenom dem. Och då har jag att göra pandemin ut, hur lång den än kan bli. Här finns låtar från de delar av Sverige som ligger mig varmast om hjärtat (just nu) – Västergötland, Östergötland, Småland-Öland, Värmland och en hel del annat smält och gott. För att inte tala om alla låtar på alla CD-skivorna som jag vill lära mig. Bara att sätta igång.

Pandemin har fört med sig ett helt nytt sätt att gå på kurs utan att träffas. Digitala kurser poppar upp lite överallt och det är ju fantastiskt att kunna delta i dessa hemma vid sin dator. För att inte tala om alla konserter och all musik som läggs upp på webben. Detta har ju fört med sig att tillgängligheten har blivit fantastisk. Man måste inte längre resa långt och vara bortrest en hel helg för att ta del av detta utbud.

Men nu ska vi se framåt. November är en mörk månad men snart tänds alla ljus inför den kommande julen. Och vi har ju haft en fantastisk höst! 1 november har vi 10 grader varmt (åtminstone vid Vätterstranden i Jönköping). Om vi alla sköter oss och inte sprider smitta så kanske vi kan se fram emot en hoppfull vår. Kanske alltså.

Var rädda om er – tvätta händerna – håll avstånd. Det här ska vi klara!

Britt-Mari Arvidsson
Styrelseledamot
Smålands spelmansförbund

VILL DU VARA MED OCH BIDRA TILL SPELFOT?

- Skriva artiklar
- Fotografera
- Planera innehåll
- Korrekturläsa
- Recensera konserter, skivor eller böcker

Välkommen att höra av dig till:
spelfot.material@gmail.com

OMSLAGSBILD:

Digitala möten blir vår vardag även inom folkmusik- dans- och kultursvängen. Här en bild från Folkdansringens digitala riksstämma den 12-13 september.

Foto: Elisabeth Johansson

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND, SSF

Ansluten till Sveriges Spelmans Riksförbund, SSR

www.smalandsspelmansforbund.se

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, 0733-83 68 49, helene.ingvarsdotter@kalmar.se

Vice ordförande: Marianne Busk, marianne.busk@gmail.com

Kassör och registeransvarig: Gusten Brodin, Allévägen 32, 139 70 Stavsnäs 073-817 52 78, gustenbrodin@hotmail.com

Sekreterare: Håkan Alm, Grävlingvägen 8, 152 54 Södertälje, 070-877 58 44, hakan@alm-sjolinoland.se

Vice sekreterare: Britt-Mari Arvidsson, Nygatan 9, 566 32 Habo, bm@gmail.com

Styrelseuppseant: Magnus Lundberg, Frejagatan 8 C, 392 46 Kalmar, magnus.lundberg1@gmail.com

Isa Sjölin-Alm, Östra kyrkvägen 3, 386 96 Färjestaden, 072-543 23 15, isasjolinalm50@gmail.com

Johanna Stenström, Östgötagatan 11, 382 34 Nybro, 070-572 00 67, johanna.stenstrom@nybro.se

Revisor: Jan Sannas, Kullsvägen 5, 340 32 Grimslöv 0470-75 02 39, 070-853 83 61, jan.sannas@gmail.com

Nils Wiberg, Mala 3208, 280 20 Bjärnum, 0451-191 14

Revisorsuppseant: Yvonne Lundell, N Storgatan 25, 575 32 Eksjö, 0381-304 06, 070-680 94 40

Valberedning: Sune Johansson, Saturnusvägen 3A, 393 51 Kalmar, 0480-172 47, 070-597 67 84, sunejkalmar@gmail.com

Irène Lindström, Karbingatan 16 A, 554 53 Jönköping, 070-494 85 38, irene.lindstrom@hotmail.se

Försäkringsansvarig: Britt-Marie Arvidsson, se ovan

Arkivansvarig: Håkan Alm, se ovan

Notlager: Heléne Ingvarsdotter, se ovan

Hemsidesansvarig: Jan-Erik Ekman, Liarumsvägen 799, 298 94 Linderöd jan-erik.ekman@telia.com

Lättkommitté:

Magnus Gustafsson, Häringegård 1, 360 47 Värends Nöbbele, 0470-353 56, 070-636 61 34, magnus.gustafsson@kronoberg.se

Lars Svensson, Torslunda 112, 386 96 Färjestaden, 076-007 48 48, lassestratete@telia.com

Magnus Lundberg, Frejagatan 8 C, 392 46 Kalmar, magnus.lundberg1@gmail.com

Sociala medier - Facebook

Sköts av Britt-Mari Arvidsson. Maila material till: bm@gmail.com

GLÖM INTE ATT GILLA SSF PÅ FACEBOOK!

SSF:S STIFTELSE FÖR UNGA SPELMÄN

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida eller rekvideras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer

8169-5, 664 257 094-6 (Swedbank).

När man sätter in pengar på bankkontot kommer inte inbetalarens namn med på kontoutdraget. Om du inte vill sätta in pengar anonymt vill vi att du skickar ett meddelande om insättning med ditt namn till stiftelsens kassör, Eva Blomquist-Bjarnborg, e-post: eva.blomquist.bjarnborg@telia.com. Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Hökerum, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Bjarnborg, Alvesta.

FÖRSÄKRA DINA INSTRUMENT

Försäkringen gäller

- när medlemsavgift och försäkringspremie är betalda till Smålands Spelmansförbund

- i hela världen

- vid skada eller förlust

- akustiska och elektroniska instrument, dock inte pianon, flyglar eller orglar.

Premiens storlek beror på det samlade värdet av försäkrade instrument och tillbehör.

Läs mer på SSRs hemsida www.spelmansforbund.org

MEDLEMSAVGIFTER 2020

Smålands Spelmansförbund:

Ungdomar under 20 år 50 kr

Äldre över 65 år 140 kr

Övrig vuxen 200 kr

Familjemedlem 50 kr

Skatelövs spelmanslags tisdagsträffar med spelmanslaget tog abruptt paus. Det fungerade ju inte att träffas hela gänget hemma hos varandra på coronasäkert sätt.

I somras började det dock klia ordentligt i spelfingrarna så några av oss träffades utomhus i Rosenlund där spelmansstämman brukar gå av stapeln, så ej i år. Många av oss vågade sedan träffas inne i Lövhults loge en kylig och regnig tisdag i slutet av sommaren. Vi beslutade

att komma igång med våra träffar igen, men då i rymliga lokaler med goda avstånd. Det har fungerat bra hittills. Här är ett foto från vår senaste övning då inne i Musik i Syds nya fina lokaler på Nygatan i Växjö. Här är det som synes högt i tak. Magnus Gustafsson bjöd på en liten rundvandring i de nya lokalerna. Övning, ja vi övar inför juletiden. Tidigt insåg vi att vår traditionella tredjedagjuldans inte kommer att bli möjlig på grund av fortsatt pandemi. Vi övar istället för att förhoppningsvis spela in

en digital adventskalender med dansanta låtar för dem som är hugade att dansa coronasäkert hemma. Nu hoppas vi att ni får lust att dansa, spela med eller lyssna i julstöket. Se www.fiol.nu när det närmar sig advent.

God Jul önskar Skatelövs spelmanslag genom Eva Blomquist-Bjärnberg
Foto Bruno Bjärnberg

RADIONS SMÅLANDSRESA 1957 PÅ WEBBEN

Via Wikimedia Commons tillgängliggör Visarkivet Matts Arnbergs klassiska inspelningsresor åt Sveriges Radio. Här finns bland annat alla inspelningar från Arnbergs och Ulf Peder Olrogs dokumentationsresa till Småland 1957, då exempelvis Axel Sjölander och Vendla Johansson spelades in. En översikt över allt material finns på:

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Matts_Arnberg%27s_recording_tour_to_Sm%C3%A5land_1957

Äntligen blev det av!

Årsmötet i Småland-Ölands folkdansdistrikt.

Östra Njudungs folkdanslag ordnade det praktiska och dagens värdinna, Solveig Bernholtz, såg till att det blev coronaanpassat möte när vi träffades.

Alla sedvanliga punkter på ett årsmöte flöt på av bara farten med en effektiv ordförande i Birgitta Sigfridsson samt sekreteraren Birgit Henningsson. Det valdes in en ny kassör, Mats Gerebrink, som tackade för förtroendet och Olle Andersson tackades av som sig bör efter många år som kassör.

Även en ny ansvarig utgivare för spelfot presenterades i Emma Karlsson. Fadderverksamheten som vi i styrelsen införde förra året verkade vara uppskattad så vi fortsätter med det tills nästa årsmöte.

Det känns lite konstigt att ta beslut för en budget för året när man nästan har ett färdigt resultat för det gångna året, vilket resulterade i att den avgående kassören och den tillträdande kassören kom överens om att skifta vid årsskiftet vilket besparar dem många problem.

När vi ätit upp den goda lunchen fick vi fin underhållning av Birger Martinsson som framförde allt från Dan Andersson till Pelle Näver samt en

del fräcka historier och alla hade kul.

Som avslutning på mötet så gick vi varvet runt med frågeställningen: **Vad gör ni i era föreningar nu när den ordinarie verksamheten inte är igång som vanligt?**

Vi fick höra från alla föreningar vad de gjorde och det var en hel del:

1. Olika former av vandringar med tipsfrågor eller andra teman
2. Olika former av coronaanpassad dans tex par dans rep dans och linedance
3. Även små uppvisningar med sammanboende par som dansar för en liten publik
4. Kräftskiva utomhus

Huskvarna har också satsat på studiecirkel i många områden med två olika linjer:

- Linje 1: kortare, små studiecirkel där de bland annat gör sådant som
 1. lagar/syr om sina folkdräkter
 2. inventerar material de äger
 3. fixar sin lokal
 4. inventerar sina folkdräkter
 5. gör om danser till Coronaanpassade varianter
 6. Corona anpassad gymnastik
 7. dansteknik övning, musik-kännedom

De träffas som vanligt varje måndag. Sätter av 1 timme till studiecirkel och 1 timme till Corona-dans.

- Linje 2: större event som kräver mer planering
 1. Kurs i att spinna ull
 2. stöpa ljus
 3. olika föreläsningar kopplat till våra traditioner och sina intresseområden.
 4. konserter av sina spelmän

Jag hoppas att ni kan ta till er något eller några tip på aktiviteter som ni kan göra i era föreningar för att hålla dem aktiva och kunna fortsätta att umgås.

Ett stort tack till alla som gjorde denna dag så bra!

**Michael Lindberg,
omvald ordförande**

Skicka material till:
spelfot.material@gmail.com

"Välkommen till ett spännande experiment, jag längtar"

Så skrev Jonny Soling i september 2011 till mig och de 15 fiolspelande vänner och bekanta jag lyckades rekrytera till Malungs Folkhögskolas första distanskurs i fiolspel. Jag ville lära mig mer efter att ha Felat Mera i Tobo. Vänner Magnus Lundberg tog med idén till Jonny som åtog sig den grannliga uppgiften att visa på rätta vägar för varje individ i

denna brokiga skara. Fyra intensiva helger under två terminer träffades vi och funderade över hur man egentligen gör för att spela fiol och samtidigt få till musik.

Varje höst sedan dess har några av den ursprungliga gruppen träffats i Småland eller på Öland och det lyckades vi med

även detta år, i coronasäker form. Årets tema var Pekkos Helmer-låtar.

Marianne Busk

Fr v Magnus Lundberg, Peter Karlsson, Ingrid Granlund Karlsson, Bengt Eskils, Håkan Alm, Isa Sjölin Alm, Britt-Mari Arvidsson

Fotnot från arkivet

Vissa telefonsamtal visar sig vara mer spännande än de först framstår som. För några veckor sedan ringde en kvinna till Smålands Musikarkiv. Hon hade i sin mans notsamlingar hittat en notbok där det bland annat stod antecknat Gislaved, Växjö och årtalet 1816.

Maken hade varit kyrkomusiker, men han var nu dement så hon kunde dessvärre inte få reda på hur notboken hade kommit i hans ägo. Kvinnan som ringde var nyfiken på om arkivet kunde få fram mer information om boken, och hon var villig att skicka den till oss. Vi kom överens om att den skulle skickas som rekommenderat brev, det var ju trots allt en drygt 200 år gammal notbok!

Nervös väntan

Några veckor gick och jag började undra om försändelsen skulle komma, och jag började så smått leta bland mina anteckningar efter var jag hade skrivit ner hennes namn (och hade jag antecknat telefonnumret, eller skulle jag behöva gå igenom mobilens samtalslista...). Men så en dag kom brevet, som behövde lösas ut via postluckan i ena hörnet av livsmedelsbutiken. Jag erkänner att jag inte kunde hålla mig – jag var tvungen att öppna brevet redan i bilen. Vilken spännande känsla hålla i de nötta bruna pärmar till en i formatet klassisk spel-

mansbok, som dessutom inte tidigare var känd, och sedan börja bläddra!

Notbokens ägare

Alla bevarade spelmansböcker kan antas ha passerat genom flera ägare under sin färd genom historien. Om man har tur går det att knyta dessa ägare till böckerna genom anteckningar och namnteckningar som gjorts på bokens

**"Musica
depelli
varias de
pectore
curas"**

pärmar eller sidor. I detta fall avslöjar enbart den handskrivna titelsidan tre ägare. Av det första textlagret framgår att den ursprungliga ägaren troligen hette "Dahl", och han daterade sin "Not Bok till Violino" till 23 oktober 1814, senare ändrat till 1816 (oklart av vem). I likhet med flera andra spelmansböcker från Växjö-trakten, och på andra håll, har denna notbok ett motto på titelsidan som understryker musikens kraft.

I det här fallet är det skrivet på latin: "Musica depellit varias de pectore curas", vilket torde kunna översättas till något i stil med "musiken driver bort olika slags bekymmer ur bröstet".

Den förste ägaren var sannolikt Jöns Peter Dahl, född i Växjö 1799 som son till en sämskskinnsmakare och som åttaåring inskriven i Växjö skola. Möjligtvis gick Dahl även vidare till gymnasiet i Växjö där han kan ha ingått i gymnasiets orkester, den s.k. Discanten, och lagt upp en notbok med dansmusik. Nästa ägare tycks ha varit Josef Nordlund, född i Båraryds församling 1808 i Jönköpings län och död i Stockholm 1885. Nordlund kom till Växjö i tioårsåldern för studier och blev senare kungl. hovpredikant, kyrkoherde i Maria Magdalena församling i Stockholm och riksdagsman för prästeståndet. Nästa namnteckning i kronologisk ordning är från 1895 och är svårtydd, men Theodor Tobiasson tycks vara en del av namnet. Vilka som tog hand om notboken under 1900-talet är däremot okänt.

Låtar i notboken

Den första jag visade notboken för var naturligtvis min kollega Magnus Gustafsson. Gissa om han blev entusiastisk över att det dök upp en för honom tidigare okänd 200 år gammal spelmansbok från Växjö! Notboken innehåller knappt 90 låtar, varav hälften är polskor, här

konsekvent stavat ”polonoise”. Här följer några av Magnus Gustafssons första iakttagelser kring notbokens innehåll:

1. Några låtar i boken har närmast identiska motsvarigheter i Fogelbergs notbok i Smålands Musikarkiv (bl.a. en låt efter Nils Wieslander).
2. Det finns några låtar med väldigt annorlunda tonalitet som jag inte stött på någonstans.
3. Det finns en intressant ”Norriska” med modulation i tredje repriserna som verkar vara något slags mellan-ting mellan menuett, 1700-talspolonesse och 1800-talets polskaformer.

4. Namnet Nordlund finns på minst en låt med anknytning till Johan Dahl.
5. Det finns några ovanliga exempel på pollonesser i jämn taktart (2/4) som närmast för tankarna till danska spelmansböcker från sent 1700- och tidigt 1800-tal (”Totaktspols”).
6. Sättet att beskriva omstämmningar – exempelvis ”Förställd Tenor till E, Basen derefter” eller ”Förställd Tenor till E, Basen efter i rätt Tohn” – är mer eller mindre desamma som i Fogelbergs notbok.

Dessutom finns en del polskor med F-bas (se notexempel). Därutöver innehåller notboken kadriljer och angläser i en och två stämmor, några valser, ”Näckens polska” och enstaka exempel av diverse andra låttyper och vismelodier. Nämnas bör att flera olika händer har skrivit in låtar i notboken.

Närmare undersökningar kommer att genomföras, men för de nyfikna finns Dahls/Nordlunds notbok redan nu tillgänglig som pdf på www.smalandsmusikarkiv.nu.

Mathias Boström
Arkivchef Smålands Musikarkiv

Att ta avsked

Jag har en dröm som nu har gått i uppfyllelse, nämligen att äga en egen gård där jag kan njuta av ett lugnare liv samt leva i harmoni med djur och natur. Jag kommer därför att flytta ut-
anför distriktet.

Familjen har ändrats nu när ena barnet flyttat hemifrån så att alla i familjen vill bo på landet. Så efter många diskussioner så bestämde vi oss för att göra vår dröm redan nu och inte vänta tills man går i pension (om man kommer få någon då) dessutom är vår dröm så omfattande så man skulle inte ha tillräckligt med tid för att genomföra allt innan man blir för skröplig. Vi hittade vårt objekt i slutet av sommaren och köpte det i mitten av september.

Gården ligger utanför Hamnerdal i Jämtland vilket innebär att jag måste lämna mitt uppdrag vid årsmötet i mars 2021. Jag kommer sakna allt som hör ihop med dansen här. Väreudsgillet som jag dansat med i ca 10 år och nu även mina fadderföreningar som är Virestad och Uppvidinge som jag knutigt bra kontakter med och även själva distriktet. Jag har tyckt om det fina arbete som utförs av alla föreningar som dansar folkdans och det stora engagemanget hos dem.

Jag önskar er all framgång så att ni finns kvar när jag kommer på besök, för det kommer jag att göra! Jag kommer att

börja dansa så fort det går igen efter flykten, när jag har kommit i kontakt med någon trevlig folkdansförening.

En stor kram till er alla, jag kommer att sakna er!

Michael Lindberg
Sekr. Vissefärda Folkdanslag

Dans på behörigt avstånd

Ölands Allmogedansares uppvisningsdans på Åkerbohemmet och Soldalen. Fredagen den 14 augusti 2020 besökte Ölands Allmogedansare äldreboendet Åkerbohemmet i Löttorp, för att på behörigt avstånd utföra en uppvisningsdans - repdans, ledd av Kerstin Ågren.

Många boende och personal var samlade utomhus i det vackra vädret. Wäinö Björklund inledde med att spela några välkända musikstycken på dragspel. Därefter vandrade dansarna in till "Vid Färjestaden" och sedan följde 5 danser med varierande dans-sätt såsom vals, schottis och andra olika danssteg. Repdansen avslutades med en långdans

emedan publiken vinkade glatt. Enhetschefen Lisa Petersson tackade dansarna för uppvisningen och sade att hon var imponerad av dansen och undrade, om hon fick lägga ut det hon filmat på Kommunens intranät, vilket vi godkände. Tisdagen den 2 september besökte Ölands Allmogedansare äldreboendet Soldalen i Köpingsvik. Ebbe Björklund hälsade välkommen och ett 25 tal personer samlades i ring med det godkända avståndet. Wäinö Björklund, spelade några melodier på dragspel bl.a. Drömmen om Elin. Därefter utfördes den uppskattade dansuppvisningen och Ebbe tackade för den trevliga stunden med repdans och berömde alla, han nämnde även de vackra kläderna. Efter

att Wäinö spelat ännu några melodier vinkade vi varandra farväl. Vi avslutade vår gemenskap med att besöka Krutans Café och här njöt vi av den goda förplägningen. Innan vi skildes åt tittade vi på, via smartphone, "UTube Bibis Midsommar". Ölands Allmogedansare deltog i den inspelade midsommaraftonens gudstjänst med Lars Graaf vid Sankt Elavi Kapell.

Gun-Britt Sjöblom

Ovan: Dansarna framför Åkerbohemmet.

Nedan: Soldalen Kerstin Ågren, Ebbe och Wäinö Björklund

Adoptera ett ord!

I Språktidningen nr 8/2019 publicerade man en lista på 1001 ord som är på väg att försvinna ur svenskan. Tusentals ord gallras ut i varje upplaga av Svenska Akademiens ordlista, SAOL. Det är ordens frekvens, hur ofta de används i skrift, som är avgörande. Språktidningens redaktör, Anders Svensson, har undersökt vilka ord som kan vara hotade och använt senaste upplagan av SAOL 2015 och tillgängliga sökmotorer och databaser. Han föreslår att vi adopterar ett ord. Vilket sällsynt ord tycker du ska användas oftare? Skicka in ditt ord med en motivering till adoptera@spraktidningen.se eller skriv till Språktidningen, Valhallavägen 117 F, 115 31 Stockholm. Det är nog inte för sent trots att uppmaningen kom för ett år sedan. Har du inte tillgång till Språktidningen finns orden tillgängliga på länken <https://spraktidningen.se/artiklar/2019/11/har-ar-orden-som-forsviner>. Ta dig en titt på listan, det är rent av intressant läsning. Vilka ord känner du igen, vad betyder

de, vilka vill du börja använda flitigt och vilka kan du inte vara utan? Jag valde ut några som har anknytning till våra verksamheter inom Folkdansringen där vi dansar, musicerar, forskar osv. Nog kan vi väl fortsätta dansa så ofta att både angläs och polsketakt stannar kvar i nästa upplaga av SAOL!

”Ord kommer ofta in i ordlistan en upplaga för sent och stannar minst två upplagor för länge”, skriver Anders Svensson. ”Pekskärmsvante” och ”flajer” (svensk stavning av flyer) kan gärna försvinna, men jag vill ha kvar såväl ”allrakäresta” som ”rosende” och ”ungersven” – de orden finns ju i många av våra ballader, t.ex. Och ”tjabbig” är ju ett målande uttryck! Lyckligtvis kan man hitta utgallrade ord i gamla listor och på www.saolhist.se. Och ibland väcks insovnade ord oväntat till liv. Ett exempel är ”mortla”, ofta använt av kockar och i matlagningsprogram. Det finns i Svenska Akademiens ordbok, SAOB, men är

där ansett vara utdött: MORTLA, v. [jfr t. mörsekn, mörsern] (†) stöta sönder l. krossa (ngt) i mortel. I SAOL 2015 har det återuppväckts!

Skriv flitigt och använd de ord du vill ska leva vidare eller väckas ur sin törnrosasömn!

Elisabet Johansson

- accessionskatalog
- allongeperuk
- angläs
- blaggarn
- excerpera
- kokäkta
- hallstämpling
- lakanslärf
- madapolam
- mulvante
- nigarvals
- polsketakt
- raglanskuren
- äfsing

Digital spelmannssafari

Eftersom Markaryds spelmansstämma inte kunde genomföras ”som vanligt” gjorde jag istället iordning en digital spelmannssafari. Jag hade sett en sådan över spelmannsgårdarna i Boda och var nyfiken på om jag kunde skapa en motsvarande resa genom Markaryd, förbi platser där spelmännen levde, verkade och slutligen funnit sin sista vila. Man kan i spelmannssafarin höra låtar efter Spel-Jonas, Bernhard Ljunggren och Anders Bredal spelade av flera av mina spelmannsvänner i Småland som ställt upp med inspelade youtubeklipp - Anders Löfberg,

Sågskära, Eva Johansson, Pelle Björnlert, Johan Hedin samt Eva och Bruno Blomquist-Björnborg. Tack för att ni så generöst delat med er av er musik!

Man får även höra Hinneryds spelmannslag, Jeanett och Peter Rousu och Bernhard Ljunggren själv i egen hög person.

Efter mycket pyssel blev spelmannssafarin klar och kundelanseras på stämmodagen. Nu, en månad senare, är det kanske inte jättemånga som varit inne och sett, men de som varit inne på sidan kommer från

hela världen. Nog brukar det komma ett större antal besökare till stämman ”live” i Markaryd men årets besökare kom från Sverige, Norge, Österrike, Nederländerna och Alaska. Så globalt spridd har nog aldrig Markaryds spelmannsstämma varit förut.

Jeanett Walerholt Rousu

Länk till spelmannssafarin finns på:
<https://www.walroumusic.se/markaryds-spelmannsstamma/>

På bilden: Spelmanstävling i Markaryd

Julen är här?

Julen närmar sig sakteliga och vissa dagar med stormsteg. Den här tiden på året brukar jag vara mer eller mindre julstressad för att hinna runt på alla Lucia-träningar, julkonsert-rep och allsköns julmarknader, bystugejulfiranden och skollucior. För en sådan julälskare som mig känns det lite förvirrat att i år inte få gå på Lucia- och julkonserter som jag brukar. För även om det brukar vara stressigt ibland så är julen min absoluta favorit-högtid och jag brukar njuta av varje sekund. Kanske är det Magnus Gustavssons förtjänst att jag älskar julmusik, eftersom han en gång under förra seklet introducerade mig och mina medmusikanter i gruppen med det legendariska namnet "Magnus harem" (eller "Virda spelmän" som vi hette

när vi var lite mer seriösa eller utomlands), för folkliga jullåtar i Småland. Vi skulle ha julkonsert och denna konsert blev, på grund av låtarna och arren vi gjorde, en stämningsfull upplevelse för mig och ett kärt minne som jag burit med mig sen dess. Även noterna jag fick då har jag sparat och återanvänt mycket genom åren.

De senaste två åren har jag firat Lucia djupt ner under markytan i Falu gruva där mina två äldsta söner har sjungit i musikkonservatoriets Luciatåg. Ett oerhört mäktigt och stämningsfullt firande. Den ömma modern står med glittrande ögon och beundrar taget och minns ungdomens luciatåg i Växjö domkyrka. Nåväl, den ovan nämnda modern tappade dock hakan när dagens ung-

domar plötsligt hördes sjunga "Lusse Lella". Debatten blev därmed ett faktum hemma vid köksbordet och har varat i två års tid nu. Heter det "Lusse lelle" eller heter det "Lusse lella". Argumenten haglar och bevis insamlas via olika tv-sända luciafiranden. Kanske heter det både ock? Om någon av Spelfots läsare har svaret på denna fråga är ni välkomna att maila detta till spelfot.material@gmail.com. Kanske kan vi få ett svar och därmed få njuta av lite julefrid vid julbordet i år?

Bjuder här på en favoritjullåt till alla er med julabstinens. En låt från ovan nämnda julkonsert i Småland. Medeltida Mariavisa från Urshult.

Vacker lucia, god jul och gott nytt år
Jeanett Walerholt Rousu

Medeltida Mariavisa

från Urshult, Småland

1. Det ly - ser en stjär - na i Bet - le - hems stad.
lo - vad va - re Guds he - li - ga namn. Där
ör - er blev jung - fru Ma - ri - a så glad.
Än - så den he - li - ge. And. 2. Det

2. Det lyser en stjärna i Betlehems by, lovad vare Guds heliga namn. Den stjärnan den lyser så högt uppå skyn, ässå den heliga And.
3. Å jungfru Maria till Betlehem gick, lovad vare Guds heliga namn. Å Jesus, sonen, där hon fick, ässå den heliga And.
4. Hon lindade honom i snövitans lin, lovad vare Guds heliga namn. Å lade honom i krubban in, ässå den heliga And.
5. Å lilla fru Maja så vacker du står, lovad vare Guds heliga namn. Med barnet i famnen och utslaget här, ässå den heliga And.

MUSIKRIKET PRESENTERAR

LENA WILLEMARCK & ROGER TALLROTH - TURNÉPLAN

Mån 1 feb	Tingsryd	Tingsryd, Gibson arena kl. 19.00
Tis 2 feb	Älmhult	Älmhult, Folkets Hus kl. 19.00
Ons 3 feb	Alvesta	Alvesta, Kulturkällaren kl. 19.00
Tors 4 feb	Markaryd	Markaryd, Musikhuset kl. 18.30
Fre 5 feb	Ljungby	Ljungby, Eumeniakyrkan kl. 19.00
Lör 6 feb	Växjö	Bergs Bygdegård kl. 16.00
Sön 7 feb	Lessebo	Lessebo Handpappersbruk kl. 17.00
Mån 8 feb	Uppvidinge	Lenhovda, Borgen kl. 19.00

Därefter fortsätter turnén i Skåne. Läs mer på musikriket.nu

Under rådande omständigheter!

Ja, den meningen får vi numera höra varje dag. Därför blev det ingen fysisk riksstämman i år. Den blev digital hemma hos var och en framför en dator eller platta. Jag använde både och för vi hade två olika program som vi arbetade med. Zoom för själva mötet och Suffra för att skriva yrkanden och begära ordet, vilket riksstämmordförande paret Ingela och Lars Thalén såg på sin skärm. De styrde mötet hemifrån sitt köksbord med stor bravur och de använde sig av omvänd acklamation om det bara fanns ett förslag. I praktiken blir det: "Kan vi besluta att Någon där emot? PANG med klubban. Jag kan inte minnas att det någonsin var någon som sa att hen var emot.

Riksstämman har tre sekreterare

Det är skönt att rättandet av kommantecken och stavfel är borta när vi behandlar verksamhetsberättelsen jag kommer

ihåg den första riksstämman som jag var med på som funktionär i Växjö. Våra ombud kom ut från konferenssalen helt uppgivna och utbrast: - "NÄÄE, nu har vi suttit och rättat komma, punkt och ändrat meningar i 3 timmar, jag pallar inte mer!" Numera så korrekturläses det bättre och kommer man på något som bör rättas så meddelar man det till sekreterarna. På en riksstämman brukar det vara tre sekreterare och hela stämman spelas också in så att inget ska missas.

Nya beslut

Det viktigaste som beslutades tycker jag var att vi ska ha riksstämman varje år. Hittills har riksstämman varit vartannat år och då blir tonvikten lätt på det som har varit. Diskussioner om framtiden får för lite tid.

Riksstyrelsen har satt samman en plan för 2020-2024 där de har budgeterat sto-

ra medel för att få upp medlemstalet i organisationen. De hade dock endast ökat medlemsavgiften med en tia per år vilket leder till att de fick en budgeterad förlust på 750 000 kronor. Det gick inte stämman med på utan istället röstades en årlig, lite högre, höjning igenom.

Resultatet blev att för 2021 betalar vuxen 110 kronor till riks och 2022 165 kronor. Det kan tyckas är en saftig höjning men vi måste öka medlemstalet annars dör vi snart ut. Man kan ju jämföra det med ett kvitto jag hittade från en golfbana. Kvittot var på 400 kronor då fick golfaren spela på banan en dag! Om man är intresserad att läsa mer om vad som hände och beslutades så finns protokollet på riks hemsida www.folkdansringen.se under verksamhetshandlingar.

Sven-Erik Arvidsson

Hur lär du dig en låt?

Min tid som doktorand vid Musikhögskolan i Malmö närmar sig sitt slut och därmed avslutas också en lång och spännande resa. Som säkert många känner igen sig i, innehåller ett liv i musiken många anledningar till att fundera och reflektera. Spännande erfarenheter och möten sätter ständigt tankarna i rullning. Det har därför varit en ynnest att få stanna upp och ta de där tankarna på allvar och få djupdyka i frågorna som uppstår. En av de frågor som jag alltid har burit med mig och som varit i fokus för mitt avhandlingsprojekt är hur vi som musicerar interagerar med våra musikinstrument. Vi växer på olika sätt samman med instrumenten och efterhand tänker, lyssnar och handlar vi genom och med dem. Men att säga – som ibland yttras lite slentrianmässigt – att instrumentet blir en förlängning av kroppen är en våldsamt förenkling. Det finns många olika sätt att agera med sitt instrument och bland annat har senaste tidens forskning inom kognitionsvetenskap bidragit med givande perspektiv på

hur vi närmare kan förstå den komplexa relationen mellan musiker och musikinstrument. Genom en mer högupplöst förståelse blir det också möjligt att se hur olika det kan vara från en musiker till en annan och

från en situation till en annan. I mån av utrymme återkommer jag gärna i senare nummer och presenterar en del av de saker jag funnit, men vill här kasta fram några frågor dig i egenskap av Spelfotens läsare. Jag skulle bli väldigt glad och tacksam om du – ja, just du – tar dig tid att skriva ner dina egna erfarenheter utifrån frågorna nedan, oavsett vilket instrument du spelar eller i vilken omfattning. Om några svar trillar in så lovar jag att återkomma även kring detta i kommande nummer!

- Hur lär du dig en låt?

- Om du är på en kurs, eller lär dig en låt från en vän, eller kanske snappar upp den under ett buskspel – vad är det som händer och hur gör du egentligen för att

lära dig låten? Tittar du på den andre musikerns fingrar? Ser du en notbild framför dig? Tänker du på vilken tonart eller taktart låten går i? Ser du mönster i greppbrådan (eller motsvarande)? Eller går musiken bara direkt från örat ut i handen?

- Hur minns du en låt?

- När du ska ta upp en låt, hur kommer den till dig? Är det fingrarna som minns låten? Vad minns du? Minns du början på låten, eller någon fras någonstans i mitten? Ser du en notbild inför ditt inre? Minns du den person som du en gång lärt dig låten av? Minns du vem låten är efter eller varifrån den kommer? Eller något helt annat?

Om du skulle vilja ta dig tid att berätta något – kort eller lång – utifrån ovanstående blir jag glad och tacksam!

Markus Tullberg

Epost: markus.tullberg@mhm.lu.se

Att bli ansvarig utgivare

Jösses! Det är inte ett uppdrag som det går att ta lätt på. Efter att i många år burit manteln med bravur har Elisabet Johansson lämnat över stafettpinnen till mig, Emma Karlsson. Nog för att jag är mycket förtjust i vår distriktstidning och

tycker att den är viktig för distriktets sammanhållning, idéspredning, erfarenhetsutbyte, informationspredning, kunskapspredning, försäljning... osv. Men jag är helt ny i denna genre och kommer förmodligen att göra många fel nu i början. Jag hoppas att ni har förståelse och överseende med en glad amatör på

posten. Jag ser gärna att fler av oss i föreningarna skickar in artiklar, dikter, bilder, med mera. Berättelser om vår verksamhet som gör tidningen levande!

Emma Karlsson
Ansvarig utgivare

KALENDARIUM

I SKRIVANDE STUND FINNS INGET NYTT PROGRAM FÖR VALSHUSET ELLER MUSIK I SYD. I RÅDANDE PANDEMI-TIDER KAN MAN FÖRSTÅ ATT DET ÄR SVÅRT ATT VETA OM OCH HUR MAN KAN ARRANGERA NÅGOT. TURNÉPLAN FÖR MUSIKRIKETS KONSERT MED LENA WILLEMARK OCH ROGER TALLROTH - SE SIDAN 10.

SPELFOT - DATUM

Redaktör: Jeanett Rousu,
spelfot.material@gmail.com

Spelfots redaktör förbehåller sig rätten att korta av och redigera insända artiklar. Artiklar och bilder skall vara försedda med namn på skribent respektive fotograf. Spelfot kan publiceras i valda delar på respektive organisations webbsida.

MANUSSTOPP

15 januari
15 april
15 augusti
1 november

BERÄKNAD UTGIVNING

15 februari
15 maj
15 september
1 december

Under Corona-pandemin har tryckeriet korttidspermitterad personal, alltså kan faktiskt utgivningsdatum variera något.

I NÄSTA NUMMER:

- Spelfots historia
- Spelmän från Somnabygden

NOTER OCH SKIVOR

Smålands Spelmansförbund har noter och skivor till försäljning. Angivna priser är inkl. moms.

Priser inom parentes är medlemspriser.

Porto och emballagekostnad tillkommer.

Beställningar sändes till:

Heléne Ingvarsdotter,

helene.ingvarsdotter@kalmar.se

SSF:s plusgiro: 44 80 33-1 Swish: 123 527 8452

Hela sortimentet hittar du på

www.smalandsspelmansforbund.se

SPELMANSHUMÖR

Peter Pedersen
150:- (150:-)

SMÅLANDSLÅTAR

Noter 80:- (60:-)
CD 100:- (100:-)

ANDERS LARSSONS

NOTBOK

Östergötland 1700-tal
180:- (135:-)

KÄLLAN I SLAKA

En bok om svensk folkmusik av Marie Länne Persson
200:- (150:-)

SVEN DONATS

NOTBOK

Småland 1700-tal
200:- (200:-)

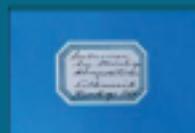

SPELMANNEN AUGUST

STRÖMBERGS

KOMPOSITIONER

Faksimiltryck 50:- (35:-)

20 SMÅLÄNSKA

LÅTAR

Arrangerade för fiol och altfiol av Gösta Klemming
80:- (60:-)

NÅGRA SVENSKA

FOLKDANSER

samlade av Gösta Klemming
40:- (30:-)

KROKIGA LÅTAR

OCH RAKRYGGADE

SPELMÄN FRÅN

MARKARYD

Av Jeanett Rousu
350:- (320:-)
Bok + CD

LÅTAR OCH LEKAR

från Väckelsångs socken
80:- (60:-)

ALLSPELSLÅTAR 2013

21 utvalda "vanliga" allspelslåtar
50:- (35:-)

SMÅLÄNSK

FOLKTON

53 låtar för 2 fioler ur Lennart Skoglunds notböcker
110:- (80:-)

SMÅ LÄNDERS LÅTAR

Valda låtar ur "Bruna pärmerna"
Noter 60:- (45:-)
CD 120:- (90:-)

90 SMÅLÄNSKA

LÅTAR

ur Gösta Klemmings häften.
CD-box med 3 skivor.
180:- (135:-)

Spelfot - nr 4 december 2020

Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

Ansvarig utgivare: Emma Karlsson

Redaktör: Jeanett Rousu. Material sändes till spelfot.material@gmail.com

